

Govor prvog potpredsednika Vlade Srbije i ministra spoljnih poslova Ivice Dačića na konferenciji na nivou ministara spoljnih poslova „Od Soluna 2003 do Zagreba 2020“:

„Poštovani ministre Dendias,
Poštovane kolege, dame i gospodo,

Zahvaljujem Republici Grčkoj i Vama ministre Dendias na naporu i jasnoj posvećenosti prijateljske Grčke potrebi nastavka procesa proširenja Evropske unije. To je i potvrda nesmanjenog angažmana i kontinuirane podrške Republike Grčke našem regionu, a posebno bih, u tom kontekstu, istakao podršku koju pruža Republici Srbiji na njenom evropskom putu. Podsećam, takođe, na posebno aktivno zalaganje Grčke u postizanju konsenzusa u Evropskoj uniji o otpočinjanju pregovora o članstvu Albanije i Severne Makedonije. Zemlja koja nam je danas domaćin je svojim celokupnim angažovanjem potvrdila da je čvrsta u stavu da je za dobrobit svih u regionu i šire potrebno da se radi na daljem razvoju jugoistočnog dela Evrope, na nastavku reformskog procesa sve do njegove potpune integracije u EU.

{youtube}QkYAOoz9Jq4{/youtube}

U to ime, pozdravljamo održavanje ove ministarske konferencije koju vidim kao dobru priliku da u konstruktivnoj diskusiji o politici proširenja, razgovaramo o koristima koje ona donosi svim akterima, kako kandidatima tako i državama članicama EU.

Dozvolite da, u tom smislu, napomenem da je veoma važno da EU ne izneveri obećanja data državama kandidatima o njihovoj evropskoj perspektivi. Upravo je iz Soluna, 21. juna 2003. godine, sa Samita EU-Zapadni Balkan, poslata jasna, istorijska poruka o evropskoj perspektivi regiona, što je potvrđeno usvajanjem zajedničke Deklaracije u kojoj je jednoglasno zaključeno da je „budućnost Balkana u EU“. Na Samitu u Solunu pre 17 godina, svi učesnici su se složili da su demokratske vrednosti, vladavina prava, solidarnost, poštovanje međunarodnog prava, mirno rešenje konflikata i regionalna saradnja, osnovni postulati na kojima počiva EU.

Ne treba posebno da vas podsećam da je u vreme velikog talasa proširenja 2004. godine postojao entuzijazam i politička volja država članica EU koje su bile odlučne, te su učinile sve da se proširenje dogodi. Sada se, ipak, čini da nema tog entuzijazma, kao ni nečeg višeg od

poruka o „jasnim perspektivama za države regiona“, koju slušamo evo već 17 godina. Sa druge strane, sve države članice EU pozdravljaju stratešku odluku nas u regionu da ostvarivanje članstva u EU predstavlja prioritet naših spoljnih politika, i u tom smislu nas podstiču da istrajemo na putu sprovođenja veoma zahtevnog reformskog procesa.

Termin "proširenje" kao da je delimično poprimio negativnu konotaciju, a kao razlog se često navode – greške iz prošlosti. Politika proširenja je, u međuvremenu, postala nepoželjna tema za evropsku javnost zbog naraslih nerešenih pitanja na unutrašnjem, nacionalnom nivou. Za nas na Zapadnom Balkanu, međutim, proširenje EU je i dalje zajednički prioritet.

Iskustvo nas uči da je politika proširenja, u bilo kom kontekstu i vremenu, uvek bila veoma korisna za sve - nove, ali i tzv. stare članice. Svi su napredovali, usavršavali se, jačali ekonomski, tržište je postajalo veće, konkurentnije, značajno je unapređena bezbednost, kao i demokratske institucije. Sve ovo su nepobitne činjenice koje govore u prilog validnosti politike proširenja, gde EU treba da se usavršava, ako hoćete, čeliči uz stalne i dalje unutrašnje reforme, ali i nove izazove, kako na unutrašnjem, tako i na planu spoljne politike. To je ono kako mi vidimo stvari i u šta duboko verujemo. Svet je postao poligon velikih promena i novih rizika, sa kojima EU pre ili kasnije mora da se suoči, a ne da se ograničava.

S tim u vezi, ako konkretno pogledamo pregovarački proces moje zemlje, dozvolite da podsetim da je Srbija otpočela pregovore sa EU 2014. i do sada otvorila tek polovinu od ukupnog broja pregovaračkih poglavlja, od čega u prošloj 2019. godini, tek dva pregovaračka poglavlja. Mi smatramo da napredak Srbije u evropskim integracijama nikako ne odgovara rezultatima koje smo ostvarili u reformskom procesu. Neophodno je da dinamika otvaranja poglavlja bude unapređena i prilagođena tempu reformi koje Srbija sprovodi i svim naporima koje preduzima. Očekujemo da u kratkom roku u potpunosti bude jasna nova metodologija pristupnog procesa, te da će nama, koji smo odmakli u pregovorima, ta nova metodologija doprinесе njihovom ubrzanju, bez negativnog uticaja na kvalitet, a uz jasnu političku podršku i vidljive rezultate za naše građane. U suprotnom, moram da napomenem da će Vlada Republike Srbije imati velike teškoće da se suprotstavi rastu evro-skepticizma u svom društvu.

U Solunu je 2003. rečeno, a što nesumnjivo stoji, da je „ekonomski prosperitet ključan za dugoročnu stabilnost i demokratiju u regionu“. U ovom smislu, pozdravljamo ideju EU da, prema Zapadnom Balkanu, inicira „Napredni ekonomski plan“ koji bi omogućio dodatna finansijska sredstva za region, što bi nesumnjivo podstaklo dalje sprovođenje reformi.

Nadamo se da će hrvatsko predsedavanje Savetu EU ostati pozitivno upamćeno i da će Srbija ostvariti nove korake u procesu pristupanja EU. Zagreb je bio domaćin i Konferencije EU sa Zapadnim Balkanom davne 2000. godine i verujemo da će Samit EU-Zapadni Balkan, u maju, pružiti dodatni podstrek politici proširenja EU sa konkretnim rezultatima.

Poštujemo pristup država članica EU da adekvatno valorizuju napore reformskog procesa i da je samo kroz individualni pristup moguće nagraditi sprovedene mere. Celokupan region teži da osigura svoje mesto u EU i mi to snažno podržavamo, ali se, sa druge strane, u ime „striktnog i poštenog“, moraju poštovati i razlike među nama na tom putu. Ono što je važno, što stalno ponavljamo, a ponavlja i EU, mora da postoji princip individualnosti u procesu integracija svake

države kandidata posebno tj. svako prema zaslugama.

Podsećamo da je Srbija posvećena regionalnoj saradnji. Kroz aktivan angažman u različitim regionalnim inicijativama nastojimo da zajedno sa partnerima iz regiona dostignemo tražene standarde i pokažemo odgovornost prilikom preuzimanja obaveza. Odgovornost leži i na poštovanju preuzetih obaveza, a nastavak dijaloga Beograda i Prištine, uz podršku EU, je od suštinskog značaja. Smatramo da EU ne sme da izgubi lidersku ulogu u ovom procesu.

Međutim, okvir regionalne saradnje na Balkanu ne treba da zameni ili zamagli individualni put integracija zemalja kandidata koje su iskreno posvećene regionalnoj saradnji. Srbija sigurno nije bez razloga dobila visoku ocenu u okviru Izveštaja Evropske komisije o napretku za aktivnosti koje preduzima za jačanje regionalne saradnje.

Na kraju ću da kažem ono što najčešće govorim na početku. Punopravno članstvo u Evropskoj uniji predstavlja spoljnopolitički prioritet Republike Srbije. Mesto, ne samo Srbije, već i čitavog regiona zapadnog Balkana, jeste u EU i bez inkorporiranja našeg regiona, zajednički ekonomski i politički prostor na evropskom kontinentu neće biti potpun.

Dozvolite mi da, na kraju, još jedanput zahvalim Vladi Republike Grčke na inicijativi za organizovanje ovog sastanka u pravom trenutku – na početku mandata nove Evropske komisije i Evropskog parlamenta i pre Samita EU-Zapadni Balkan u Zagrebu, od kojeg, kao što sam već istakao, iskreno imamo velika očekivanja.

Iskustvo nas uči da gde postoji volja, tu uvek postoji i put. Još jednu potvrdu za to predstavlja tačno pre sedam dana održana Donatorska konferencija za Albaniju, gde su na inicijativu Evropske komisije munjevito reagovala ne samo sve države članice, već i čitav naš region. Smatramo da ne treba samo nužda da nam pokaže da smo upućeni jedni na druge, ali može biti dobar pokazatelj u kom pravcu proces zaokruživanja EU treba da ide.

Hvala vam na pažnji!"